

BÀI TẬP HÌNH HỌC 7

Bài 1 : Cho tam giác ABC có $\hat{A} < 90^\circ$. Vẽ ra phía ngoài tam giác đó hai đoạn thẳng AD vuông góc và bằng AB; AE vuông góc và bằng AC.

Chứng minh: $DC = BE$ và $DC \perp BE$

HD:

Phân tích tìm hướng giải

*Để CM $DC = BE$ cần CM $\triangle ABE = \triangle ADC$ (c.g.c)

Có : $AB = AD, AC = AE$ (gt)

$\Rightarrow$ Cần CM : $\angle DAC = \angle BAE$

Có : $\angle BAE = 90^\circ + \angle BAC = \angle DAC$

* Gọi I là giao điểm của AB và CD

Để CM : $DC \perp BE$ cần CM $\angle I_2 + \angle B_1 = 90^\circ$

Có $\angle I_1 = \angle I_2$ (Hai góc đối đỉnh) và $\angle I_1 + \angle D_1 = 90^\circ$

$\Rightarrow$ Cần CM $\angle B_1 = \angle D_1$ (vì $\triangle ABE = \triangle ADC$)

Lời giải

a) Ta có $\angle BAE = 90^\circ + \angle BAC = \angle DAC \Rightarrow \angle DAC = \angle BAE$, mặt khác $AB = AD, AC = AE$ (gt)

Suy ra $\triangle ABE = \triangle ADC$ (c.g.c) $\Rightarrow DC = BE$

b) Gọi I là giao điểm của AB và CD

Ta có $\angle I_1 = \angle I_2$ (Hai góc đối đỉnh) , $\angle I_1 + \angle D_1 = 90^\circ$ ($\triangle ADI$ vuông tại A) và $\angle B_1 = \angle D_1$ (vì $\triangle ABE = \triangle ADC$) $\Rightarrow \angle I_2 + \angle B_1 = 90^\circ \Rightarrow DC \perp BC$

*Khai thác bài 1:

Từ bài 1 ta thấy : $DC = BE$ và $DC \perp BE$ khi $\triangle ABD$ và $\triangle ACE$ vuông cân, vậy nếu có $\triangle ABD$ và $\triangle ACE$ vuông cân , Từ B kẻ $BK \perp CD$ tại D thì ba điểm E, K, B thẳng hàng

Ta có bài toán 1.2

Bài 1.1: Cho tam giác ABC có $\hat{A} < 90^\circ$. Vẽ ra phía ngoài tam giác đó hai đoạn thẳng AD vuông góc và bằng AB; AE vuông góc và bằng AC . Từ B kẻ $BK \perp CD$ tại K

Chứng minh rằng ba điểm E, K, B thẳng hàng

HD : Từ bài 1 chứng minh được $DC \perp BE$ mà $BK \perp CD$ tại K suy ra ba điểm E, K, B thẳng hàng

*Khai thác bài 1.1

Từ bài 1.1 nếu gọi M là trung điểm của DE kẻ tia MA thì $MA \perp BC$ từ đó ta có bài toán 1.2

Bài 1.2: Cho tam giác ABC có $\hat{A} < 90^\circ$. Vẽ ra phía ngoài tam giác đó hai đoạn thẳng AD vuông góc và bằng AB; AE vuông góc và bằng AC . Gọi M là trung điểm của DE kẻ tia MA . Chứng minh rằng : $MA \perp BC$

Phân tích tìm hướng giải

HD: Gọi H là giao điểm của tia MA và BC

Để CM $MA \perp BC \Rightarrow$ ta cần CM $\triangle AHC$ vuông tại H

⇒ Để CM $\triangle AHC$ vuông tại H ta cần tạo ra 1 tam giác vuông bằng $\triangle AHC$

Trên tia AM lấy điểm N sao cho $AM = MN$

Kẻ $DQ \perp AM$ tại Q

⇒ Cần CM $\triangle AHC = \triangle DQN$ (g.c.g)

↑

CM: $ND = AC$, $N_1 = ACB$, $BAC = ADN$

↑

CM : $\triangle ABC = \triangle DNA$ (c.g.c)

↑

Có $AD = AB$ (gt)

Cần CM : $ND = AE$ ($= AC$) và $BAC = ADN$

+ Để CM $ND = AE$

↑

CM : $\triangle MDN = \triangle MEA$ (c.g.c)

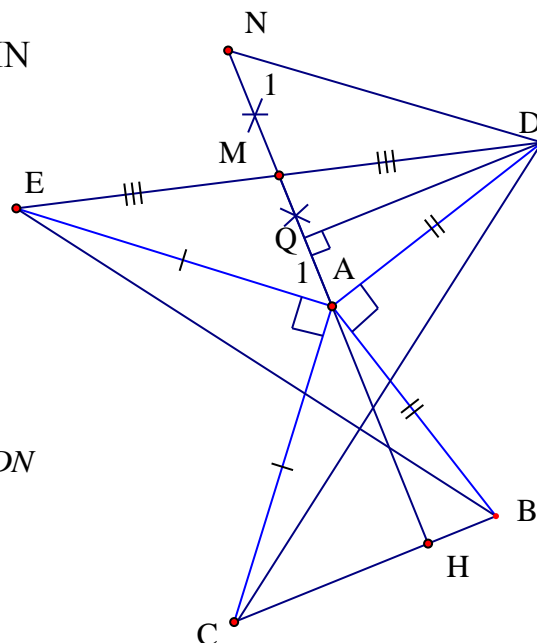
+ Để CM $BAC = ADN$

↑

$EAD + ADN = 180^\circ$ vì $EAD + BAC = 180^\circ$

↑

CM $AE \parallel DN$ ($\triangle MDN = \triangle MEA$)

Lời giải

Gọi H là giao điểm của tia MA và BC, Trên tia AM lấy điểm N sao cho $AM = MN$

kẻ $DQ \perp AM$ tại Q

Ta có $\triangle MDN = \triangle MEA$ (c.g.c) vì :

$AM = MN$; $MD = ME$ (gt) và $\angle EMA = \angle DMN$ (hai góc đối đỉnh)

⇒ $DN = AE$ ($= AC$) và $AE \parallel DN$ vì $N_1 = \angle MAE$ (cặp góc so le trong)

⇒ $EAD + ADN = 180^\circ$ (cặp góc trong cùng phía) mà $EAD + BAC = 180^\circ$ ⇒ $BAC = ADN$

Xét $\triangle ABC$ và $\triangle DNA$ có : $AB = AD$ (gt), $AC = DN$ và $BAC = ADN$ (chứng minh trên) ⇒ $\triangle ABC = \triangle DNA$ (c.g.c) ⇒ $N_1 = ACB$

Xét $\triangle AHC$ và $\triangle DQN$ có : $AC = DN$, $BAC = ADN$ và $N_1 = ACB$

⇒ $\triangle AHC = \triangle DQN$ (g.c.g) ⇒ $\triangle AHC$ vuông tại H hay $MA \perp BC$

* Khai thác bài toán 1.3

+ Từ bài 1.2 ta thấy với M là trung điểm của DE thì tia $MA \perp BC$, ngược lại nếu $AH \perp BC$ tại H thì tia HA sẽ đi qua trung điểm M của DE, ta có bài toán 1.4

Bài 1.3 : Cho tam giác ABC có $\hat{A} < 90^\circ$. Vẽ ra phía ngoài tam giác đó hai đoạn thẳng AD vuông góc và bằng AB; AE vuông góc và bằng AC. Gọi H là chân đường vuông góc kẻ từ A đến BC. Chứng minh rằng tia HA đi qua trung điểm của đoạn thẳng DE

HD : Từ bài 1.2 ta có định hướng giải như sau:

Kẻ $DQ \perp AM$ tại Q , $ER \perp AM$ tại R .

Ta có : + $DAQ = HBH$ (Cùng phụ BAH)

$AD = AB$ (gt) $\Rightarrow \Delta AHB = \Delta DQA$ (Cạnh huyền – góc nhọn)

$\Rightarrow DQ = AH$ (1)

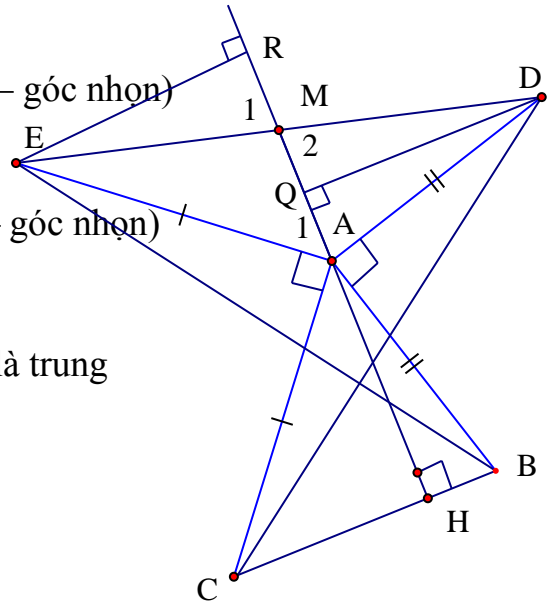
+ $ACH = EAR$ (cùng phụ CAH)

$AC = AE$ (gt) $\Rightarrow \Delta AHB = \Delta DQA$ (Cạnh huyền – góc nhọn)

$\Rightarrow ER = AH$ (1) . Từ (1) và (2) $\Rightarrow ER = DQ$

Lại có $M_1 = M_2$ (hai góc đối đỉnh)

$\Rightarrow \Delta QDM = \Delta REM$ (g.c.g) $\Rightarrow MD = ME$ hay M là trung điểm của DE

+ Từ bài 1.3 ta thấy với M là trung điểm của DE thì tia $MA \perp DE$, ngược lại nếu H là trung điểm của BC thì tia KA sẽ vuông góc với DE , ta có bài toán 1.4

Bài 1.4: Cho tam giác ABC có $\hat{A} < 90^\circ$. Vẽ ra phía ngoài tam giác đó hai đoạn thẳng AD vuông góc và bằng AB ; AE vuông góc và bằng AC . Gọi H trung điểm của BC .

Chứng minh rằng tia HA vuông góc với DE

HD : Từ bài 1.3 ta dễ dàng giải bài toán 1.4

Trên tia AH lấy điểm A' sao cho $AH = HA'$

Dễ CM được $\Delta AHC = \Delta A'HB$ (g.c.g)

$\Rightarrow A'B = AC$ (= AE) và $HAC = HA'B$

$\Rightarrow AC \parallel A'B \Rightarrow BAC + ABA' = 180^\circ$ (cặp góc trong cùng phía)

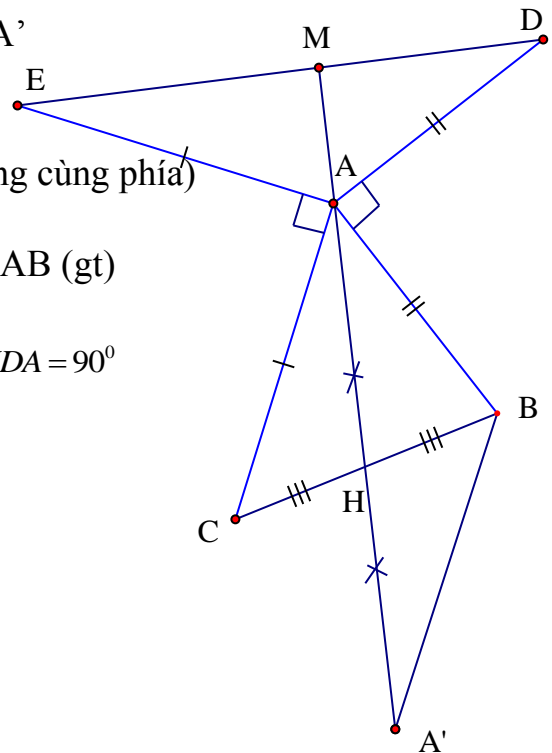
Mà $DAE + BAC = 180^\circ \Rightarrow DAE = ABA'$

Xét ΔDAE và $\Delta ABA'$ có : $AE = A'B$, $AD = AB$ (gt)

$DAE = ABA' \Rightarrow \Delta DAE = \Delta ABA'$ (c.g.c)

$\Rightarrow ADE = BAA'$ mà $ADE + BAA' = 90^\circ \Rightarrow ADE + MDA = 90^\circ$

Suy ra HA vuông góc với DE

Bài 2 : Cho tam giác cân ABC ($AB = AC$). Trên cạnh BC lấy điểm D, trên tia đối của tia CB lấy điểm E sao cho $BD = CE$. Các đường thẳng vuông góc với BC kẻ từ D và E cắt AB, AC lần lượt ở M, N. Chứng minh rằng:

- $DM = EN$
- Đường thẳng BC cắt MN tại trung điểm I của MN.
- Đường thẳng vuông góc với MN tại I luôn đi qua một điểm cố định khi D thay đổi trên cạnh BC

* Phân tích tìm lời giải

- Để cm $DM = EN$
 $\uparrow$
 Cm $\Delta BDM = \Delta CEN$ (g.c.g)
 $\uparrow$
 Có $BD = CE$ (gt) , $D = E = 90^\circ$ (MD, NE $\perp$ BC)
 $BCA = CBA$ (ΔABC cân tại A)
- Để Cm Đường thẳng BC cắt MN tại trung điểm I của MN $\Rightarrow$ Cần cm $IM = IN$
 $\uparrow$
 Cm $\Delta MDI = \Delta NEI$ (g.c.g)
- Gọi H là chân đường vuông góc kẻ từ A xuống BC , O là giao điểm của AH với đường thẳng vuông góc với MN kẻ từ I $\Rightarrow$ Cần cm O là điểm cố định
 Để cm O là điểm cố định
 $\uparrow$
 Cần cm $OC \perp AC$
 $\uparrow$
 Cần cm $OAC = OCN = 90^\circ$
 $\uparrow$
 Cần cm : $OBA = OCA$ và $OBM = OCM$
 $\uparrow$
 Cần cm $\Delta OBM = \Delta OCN$ (c.c.c) và $\Delta OAB = \Delta OAC$ (c.g.c)

* Khai thác bài 2

Từ bài 2 ta thấy $BM = CN$, vậy ta có thể phát biểu lại bài toán như sau:

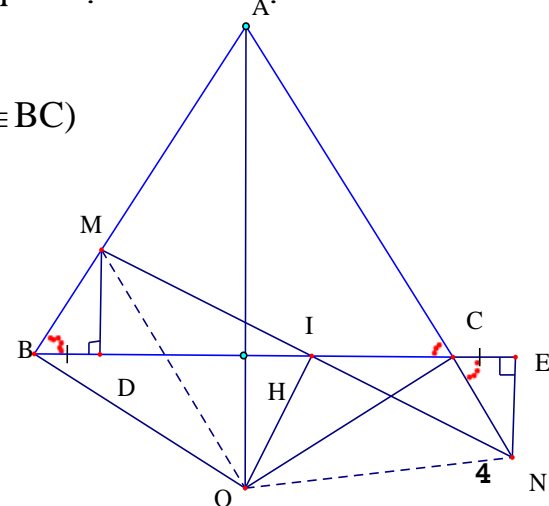
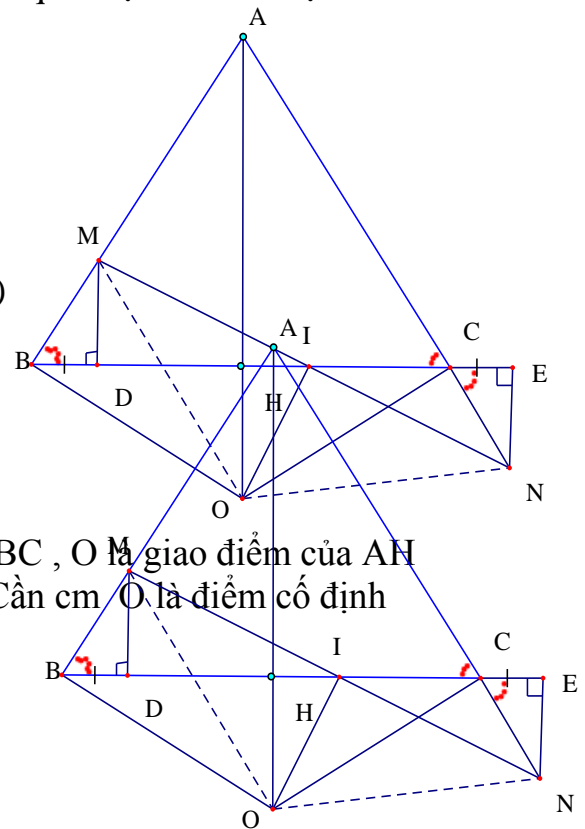
Bài 2.1 Cho tam giác cân ABC ($AB = AC$). Trên cạnh AB lấy điểm M, trên tia AC lấy điểm N sao cho $BM = CN$. Đường thẳng BC cắt MN tại I.

Chứng minh rằng:

- I là trung điểm của MN
- Đường thẳng vuông góc với MN tại I luôn đi qua một điểm cố định khi D thay đổi

lời giải:

Từ lời giải bài 2 để giải bài 2.1 ta cần kẻ $MD \perp BC$ ($D \in BC$)
 $NE \perp BC$ ($E \in BC$)

Bài 3 : Cho ΔABC vuông tại A, K là trung điểm của cạnh BC . Qua K kẻ đường thẳng vuông góc với AK , đường thẳng này cắt các đường thẳng AB và AC lần lượt ở D và E Gọi I là trung điểm của DE .

- a) Chứng minh rằng : $AI \perp BC$
 b) Có thể nói DE nhỏ hơn BC được không ? vì sao?

*Phân tích tìm lời giải

- a) Gọi H là giao điểm của BC và AI

Để cm $AI \perp BC \Leftrightarrow$ Cần cm $A_1 + ACK = 90^\circ$

Để cm $A_1 + ACK = 90^\circ$

$\Uparrow$

Có $AEK + EAK = 90^\circ$

$\Rightarrow$ cần cm $A_1 = AEK$ và $ACK = CAK$

$\Uparrow$

Cần cm ΔAIE cân tại I và ΔAKC cân tại K

- b) Để so sánh DE với BC

$\Rightarrow$ cần so sánh IE với CK (vì $2.IE = DE, 2CK = BC$)

$\Uparrow$

So sánh AI với AK (vì $AI = IE, AK = CK$)

Có $AI \geq AK$

Lời giải :

- a) Dễ dàng chứng được ΔAIE cân tại I và ΔAKC cân tại K $\Rightarrow$ cần cm $A_1 = AEK$

và $ACK = CAK$ mà $AEK + EAK = 90^\circ \Rightarrow A_1 + ACK = 90^\circ \Rightarrow AI \perp BC$

- b) ta có $BC = 2 CK = 2AK$ ($CK = AK$) , $DE = 2IE = 2.AI$ ($AI = IE$)

Mà $AI \geq AK \Rightarrow DE \geq BC$, $DE = BC$ khi K trùng với I khi đó ΔABC vuông cân tại A

Bài 4: Cho tam giác ABC ($AB > AC$) , M là trung điểm của BC. Đường thẳng đi qua M và vuông góc với tia phân giác của góc A tại H cắt hai tia AB, AC lần lượt tại E và F. Chứng minh rằng:

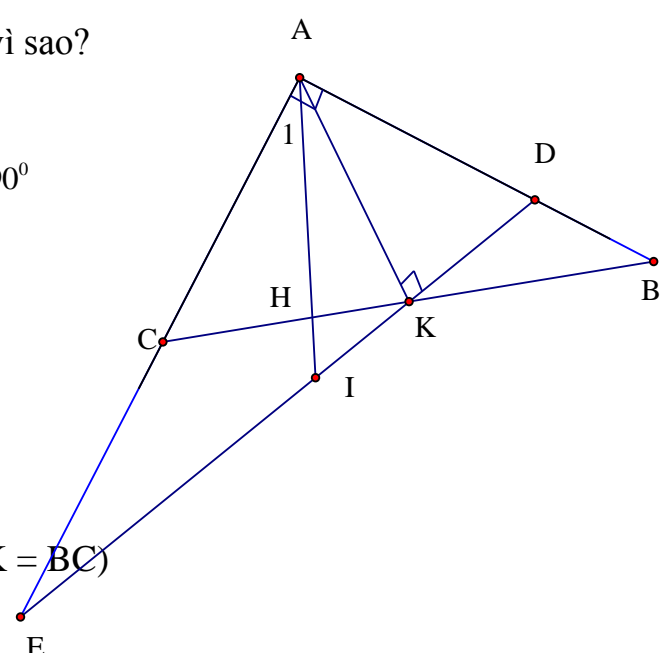
a) $\frac{EF^2}{4} + AH^2 = AE^2$

b) $2BME = ACB - B$.

c) $BE = CF$

lời giải

Áp dụng định lý Py -ta-go cho tam giác vuông AFH, ta có:

$$HF^2 + AH^2 = AF^2$$

Mà $\triangle AHE = \triangle AHF$ (g-c-g) nên $HF = \frac{1}{2} EF$; $AF = AE$

Suy ra: $\frac{EF^2}{4} + AH^2 = AE^2$

Từ $\triangle AEH = \triangle AFH$ Suy ra $E_1 = F$

Xét $\triangle CMF$ có $\angle ACB$ là góc ngoài suy ra $\angle CMF = \angle ACB - F$

$\triangle BME$ có E_1 là góc ngoài suy ra $\angle BME = E_1 - B$

vậy $\angle CMF + \angle BME = (\angle ACB - F) + (E_1 - B)$

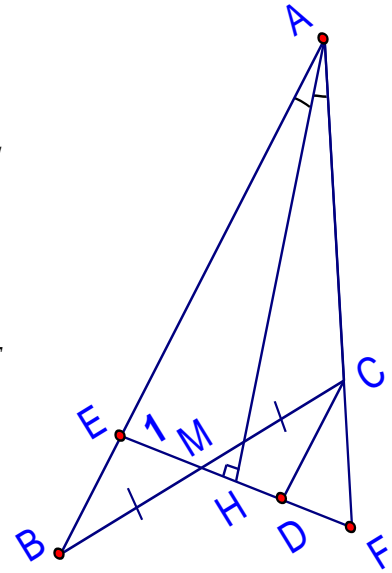
hay $2\angle BME = \angle ACB - B$ (đpcm).

Từ $\triangle AHE = \triangle AHF$ Suy ra $AE = AF$ và $E_1 = F$

Từ C vẽ $CD \parallel AB$ ($D \in EF$) $\Rightarrow \triangle BME = \triangle CMD$ (g-c-g) $\Rightarrow BE = CD$ (1)

Lại có: $E_1 = \angle CDF$ (cặp góc đồng vị) Do đó $\angle CDF = F \Rightarrow \triangle CDF$ cân $\Rightarrow CF = CD$ (2)

Từ (1) và (2) suy ra $BE = CF$

Bài 5 : Cho tam giác ABC có góc B và góc C là hai góc nhọn .Trên tia đối của tia AB lấy điểm D sao cho $AD = AB$, trên tia đối của tia AC lấy điểm E sao cho $AE = AC$.

a) Chứng minh rằng : $BE = CD$.

b) Gọi M là trung điểm của BE , N là trung điểm của CB. Chứng minh M,A,N thẳng hàng.

c) Ax là tia bất kỳ nằm giữa hai tia AB và AC. Gọi H,K lần lượt là hình chiếu của B và C trên tia Ax . Chứng minh $BH + CK \leq BC$.

d) Xác định vị trí của tia Ax để tổng $BH + CK$ có giá trị lớn nhất.

*Phân tích tìm lời giải

a) Để cm $BE = CD$

Cần cm $\triangle ABE = \triangle ADC$ (c.g.c)

b) Để cm M, A, N thẳng hàng.

Cần cm $\angle BAN = \angle BAM = 180^\circ$

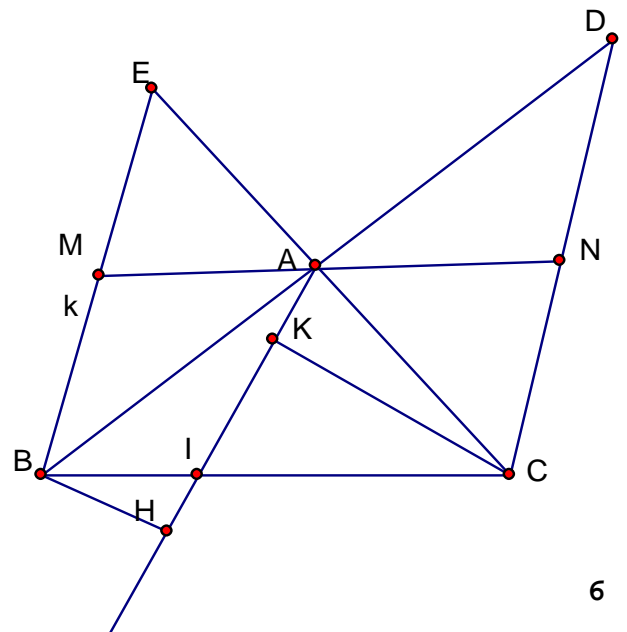
Có $\angle BAN + \angle NAD = 180^\circ \Rightarrow$ Cần cm $\angle MAB = \angle NAD$

Để cm $\angle MAB = \angle NAD$

Cần cm $\triangle ABM = \triangle ADN$ (c.g.c)

c) Gọi I là giao điểm của BC và Ax

$\Rightarrow$ Đề cm $BH + CK \leq BC$

$\Uparrow$

Cần cm $BH \leq BI; CK \leq CI$

Vì $BI + IC = BC$

d) $BH + CK$ có giá trị lớn nhất $= BC$

khi đó K, H trùng với I , do đó Ax vuông góc với BC

Bài 6 Cho tam giác ABC có ba góc nhọn, đường cao AH . ở miền ngoài của tam giác ABC ta vẽ các tam giác vuông cân ABE và ACF đều nhận A làm đỉnh góc vuông. Kẻ EM, FN cùng vuông góc với AH (M, N thuộc AH).

a) Chứng minh: $EM + HC = NH$.

b) Chứng minh: $EN \parallel FM$.

*Phân tích tìm lời giải

a) Đề cm $EM + HC = NH$

$\Uparrow$

Cần cm $EM = AH$ và $HC = AN$

+ Đề cm $EM = AH \Rightarrow$ cần cm $\triangle AEM = \triangle BAH$ (cạnh huyền – góc nhọn)

+ Đề cm $HC = AN \Rightarrow$ cần cm $\triangle AFN = \triangle CAH$ (cạnh huyền – góc nhọn)

b) Đề cm $EN \parallel FM$

$\Uparrow$

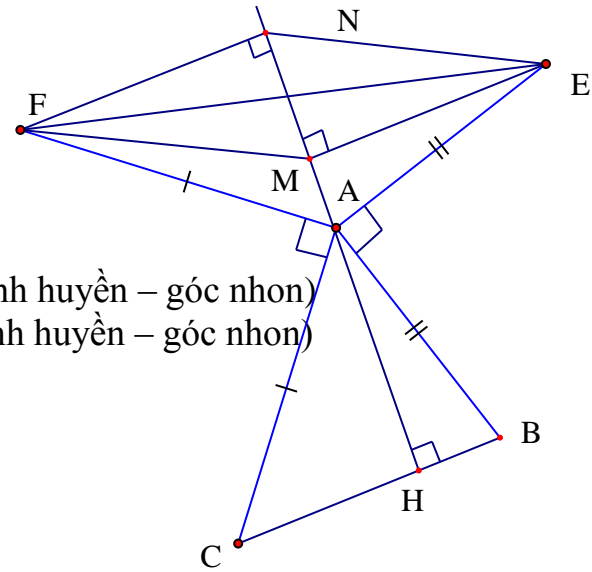
$\angle AEF = \angle EFN$ (cặp góc so le trong)

Gọi I là giao điểm của AN và EF

$\Rightarrow$ đề cm $\angle AEF = \angle EFN$

$\Uparrow$

Cần cm $\triangle MEI = \triangle NFI$ (g.c.g)

Bài 7 : Cho tam ABC vuông tại A , đường cao AH , trung tuyến AM . Trên tia đối tia MA lấy điểm D sao cho $DM = MA$. Trên tia đối tia CD lấy điểm I sao cho $CI = CA$, qua I vẽ đường thẳng song song với AC cắt đường thẳng AH tại E .

Chứng minh: $AE = BC$

*Phân tích tìm lời giải

Gọi F là giao điểm của BA và IE

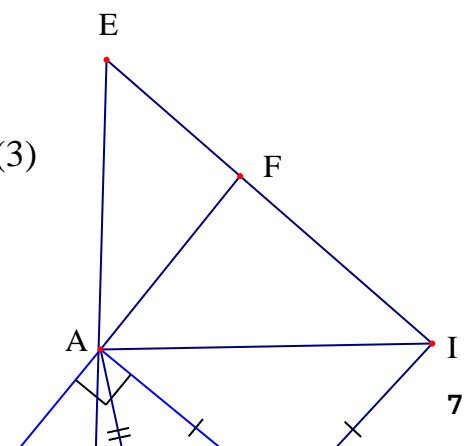
$\Rightarrow$ đề Cm $AE = BC$ cần cm : $\triangle AFE = \triangle CAB$

Đề cm : $\triangle AFE = \triangle CAB$

$\Uparrow$

Cần cm $AF = AC$ (2); $\angle AFC = \angle BAC = 90^\circ$ (1); $\angle EAF = \angle ACB$ (3)

+ Đề cm (1) : $\angle AFC = \angle BAC = 90^\circ$

↑

Cm $CI \parallel AE$ vì có $FI \parallel AC$ và $BAC = 90^\circ$

⇒ Để Cm $CI \parallel AE$

↑

Cm $\Delta AMB = \Delta DMC$ (c.g.c)

+ Để cm (2): $AF = AC$

↑

Cm $\Delta AFI = \Delta ACI$ (Cạnh huyền – góc nhọn)

+ Cm (3): $EAF = ACB$ (vì cùng phụ HAC)

*Khai thác bài toán :

Từ bài 7 ta thấy $AH \leq AM \Rightarrow HE \leq AM + BC = 3AM$ (vì $AM = MB = MC$)

Vậy HE lớn nhất $= 3AM = \frac{3}{2}BC$ khi H trùng M khi đó tam giác ABC vuông cân

Bài 8 Cho tam giác ABC có $AB < AC$. Gọi M là trung điểm của BC , từ M kẻ đường thẳng vuông góc với tia phân giác của góc A , cắt tia này tại N , cắt tia AB tại E và cắt tia AC tại F . Chứng minh rằng:

a) $AE = AF$

b) $BE = CF$

c) $AE = \frac{AB + AC}{2}$

* Phân tích tìm lời giải

a) Để cm $AE = AF$

↑

$\Delta ANE = \Delta ANF$ (c.g.c)

Hoặc ΔAEF cân tại A

(Có AH vừa là tia phân giác, vừa là đường cao)

b) Để cm $BE = CF$

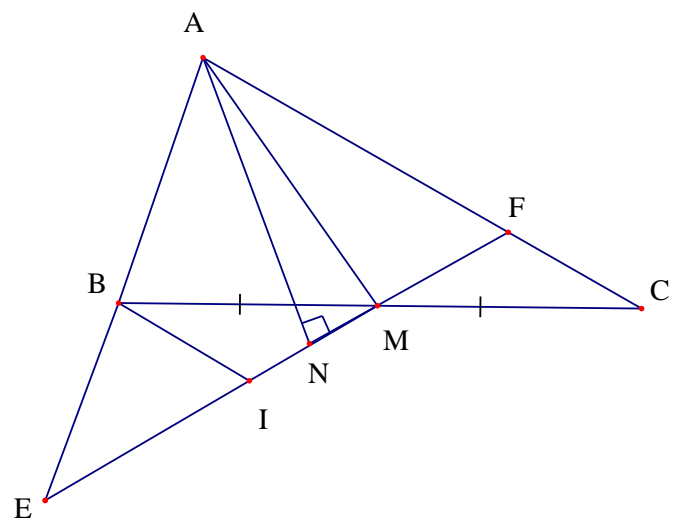
⇒ cần tạo tam giác chứa BE (hoặc có 1 cạnh $= BE$) mà bằng tam giác MCF

+ Kẻ $BI \parallel AC \Rightarrow \Delta MBI = \Delta CMF$ (c.g.c)

⇒ Để cm $BE = CF \Leftrightarrow \Delta BEI$ cân tại $B \Leftrightarrow E = BEI \Leftrightarrow$ Có $BIE = ABF$ (

cặp góc đồng vị) mà $E = AFE$ vì ΔAEF cân tại A

c) $AB + AC = AB + AF + CF = (AB + FC) + AF$ mà $CF = BC$ và $AE = AF$

$$\Rightarrow 2AE = AB + AC \text{ hay } AE = \frac{AB + AC}{2}$$

Bài 9 Cho tam giác ABC có góc A khác 90° , góc B và C nhọn, đường cao AH. Vẽ các điểm D, E sao cho AB là trung trực của HD, AC là trung trực của HE. Gọi I, K lần lượt là giao điểm của DE với AB và AC.

- Chứng minh : Tam giác ADE cân tại A
- Tính số đo các góc AIC và AKB ?

*Phân tích tìm hướng giải

- Xét TH góc $A < 90^\circ$

- Đề cm $\triangle ADE$ cân tại A

$\Leftarrow$ cần cm : $AD = AH = AE$

(Áp dụng t/c đường trung trực)

- Dự đoán $CI \perp IB$, $BK \perp KC$

Do IB, KC tia phân giác góc ngoài của $\triangle HIK$ B

nên HA là tia phân giác trong. Do $AHC = 90^\circ$ nên HC

là tia phân giác ngoài đỉnh H. Các tia phân giác góc ngoài đỉnh H và K của $\triangle HIK$ cắt nhau ở C nên IC là tia phân giác của góc HIK, do đó $IB \perp IC$, Chứng minh tương tự

ta có $BK \perp KC$

- Xét TH góc $A > 90^\circ$

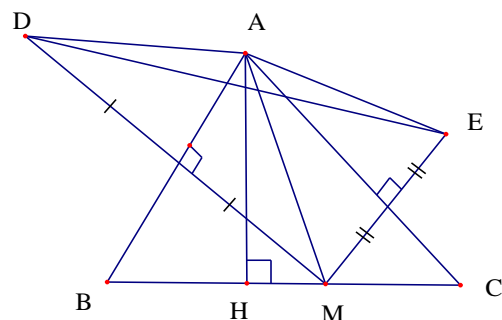
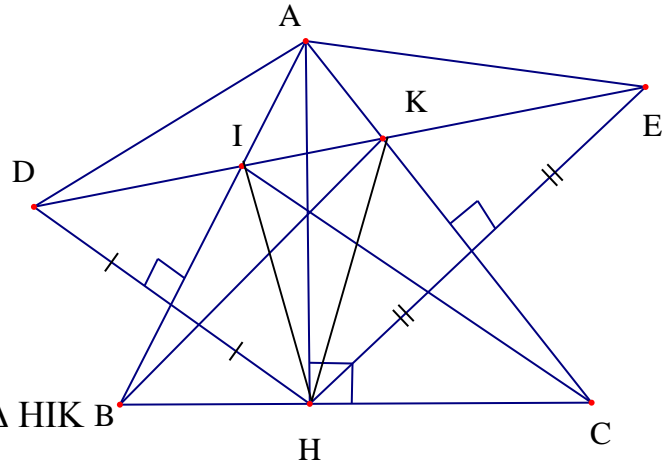
*Khai thác bài toán :

Gọi M là điểm bất kỳ thuộc cạnh BC, qua M lấy điểm D', E' sao cho AB là trung trực của D'M, AC là trung trực của ME'. Khi đó ta có $\triangle AD'E'$ cân tại A và góc DAC có

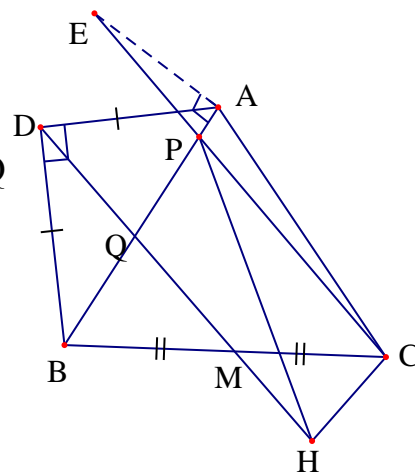
Từ đó ta có bài toán sau:

Bài 9.1 Cho tam giác ABC nhọn. Tìm điểm M trên cạnh BC sao cho nếu vẽ các điểm D, E trong đó AB là đường trung trực của MD, AC là đường trung trực của ME thì DE có độ dài nhỏ nhất.

HD. Tự nhận xét bài 9 dễ dàng tìm được vị trí điểm M trên cạnh BC.

Bài 10. Cho ΔABC với góc A không vuông và góc B khác 135° . Gọi M là trung điểm của BC. Về phía ngoài ΔABC vẽ ΔABD vuông cân đáy AB. Đường thẳng qua A vuông góc với AB và đường thẳng qua C song song với MD cắt nhau tại E. Đường thẳng AB cắt CE tại P và DM tại Q. Chứng minh rằng Q là trung điểm của BP.

HD. Trên tia đối của tia MQ lấy điểm H sao cho $MH = MQ$

- Cm $\Delta BMQ = \Delta CMH$ (c.g.c)

$\Rightarrow BQ = CH$ (1) và $MBQ = MCH$

$\Rightarrow BQ \parallel CH$ hay $PQ \parallel CH$ (vì MBQ, MCH là

cặp góc so le trong)

- Nối PH, cm $\Delta PQH = \Delta HCP$ (g.c.g)

$\Rightarrow PQ = CH$ (2), Do Q nằm giữa B và P dù góc B nhỏ hơn 135°

Từ (1) và (2) Suy ra đpcm.

Bài 11. Cho tam giác ABC cân tại A có $A = 20^\circ$, vẽ tam giác đều DBC (D nằm trong tam giác ABC). Tia phân giác của góc ABD cắt AC tại M. Chứng minh:

a) Tia AD là phân giác của góc BAC

b) $AM = BC$

HD a) Chứng minh $\Delta ADB = \Delta ADC$ (c.c.c)

suy ra $DAB = DAC$

Do đó $DAB = 20^\circ : 2 = 10^\circ$

b) ΔABC cân tại A, mà $A = 20^\circ$ (gt)

nên $ABC = (180^\circ - 20^\circ) : 2 = 80^\circ$

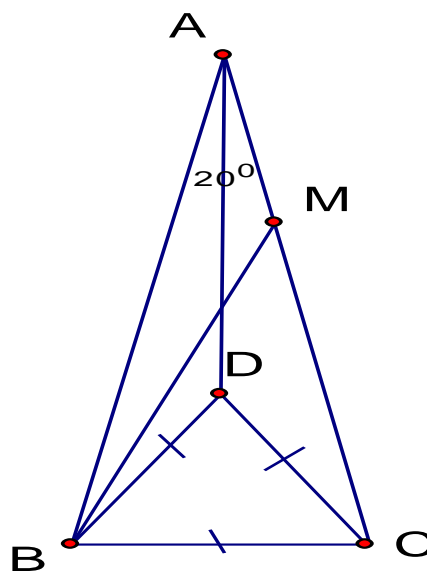
ΔABC đều nên $DBC = 60^\circ$

Tia BD nằm giữa hai tia BA và BC

suy ra $ABD = 80^\circ - 60^\circ = 20^\circ$.

Tia BM là phân giác của góc ABD

nên $ABM = 10^\circ$

Xét tam giác ABM và BAD có:

AB cạnh chung ; $BAM = ABD = 20^\circ$; $ABM = DAB = 10^\circ$

Vậy: $\Delta ABM = \Delta BAD$ (g.c.g)

suy ra $AM = BD$, mà $BD = BC$ (gt) nên $AM = BC$

Bài 12. Cho tam giác ABC vuông tại A ($AB > AC$). Tia phân giác góc B cắt AC ở D. Kẻ DH vuông góc với BC. Trên tia AC lấy điểm E sao cho $AE = AB$. Đường thẳng vuông góc với AE tại E cắt tia DH ở K. Chứng minh rằng :

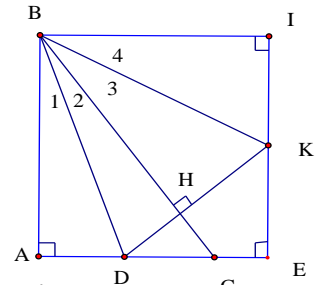
a) $BA = BH$

b) $DBK = 45^\circ$

c) Cho $AB = 4$ cm, tính chu vi tam giác DEK

HD : a) Cm $\triangle ABD = \triangle HBD$ (cạnh huyền – góc nhọn)

b) Qua B kẻ đường thẳng vuông góc với EK , cắt EK tại I

Ta có : $ABI = 90^\circ$, Cm $\triangle HBK = \triangle IBK$ (cạnh huyền – cạnh góc vuông)

$$\Rightarrow B_3 = B_4 \text{ mà } B_1 = B_2 \Rightarrow DBK = 45^\circ$$

c) Chu vi tam giác DEK = $DE + EK + KD = \dots = 2.4 = 8$ cm

* Từ bài ta thấy khi $DBK = 45^\circ$ thì chu vi $\triangle DEK = 2. AB$ vậy nếu có chu vi

$\triangle DEK = 2$ thì ta cũng cm được $DBK = 45^\circ$. Ta có bài toán sau :

Bài 12.1 Cho cạnh hình vuông ABCD có độ dài là 1. Trên các cạnh AB, AD lấy các điểm P, Q sao cho chu vi $\triangle APQ$ bằng 2.

Chứng minh rằng góc PCQ bằng 45° .

HD :